

Kindlustusselts «Eesti» 6-es maja.

Hiljuti omandas selts oma reserve
mahutamiseks kuuenda kinnisvara
Tallinnas, Valli tän. 4. Maja on nii
seesmiselt kui ka väliselt esin-
duslik nagu näitab kõrvalolev pilt.

Tallinna Linna
Keskraamatuko

Eesti Kindlustus

KINDLUSTUSSELTS «EESTI» AJAKIRI

Millisel määral on elukindlustus levinud maailmas, on küsimus, mis kahtlemata huvitab iga kindlustustegelast elukindlustuse alal. Toome seepärast järgnevas uusimaid andmeid elukindlustusala levingu kohta üsikutest Euroopa ja Ameerika kultuurriikides. Kõik statistilised andmed on võetud kindlustusalal tuntud aastaraamatust „A. Ehrenzweig — Assekuranz Jahrbuch, 1934“ (53. aastakäik!), kes need andmed on ammutanud vastavate riikide statistikabüroodelt, seega tuleb neid andmeid lugeda täiesti usaldusväärseiks. Ümberarvestused vastava riigi valuutast Eesti kroonidesse on tehtud praeguse rahakursi alusel.

Sissejuhatusena tuleb märkida, et järgnevas toodud andmed üllatavad ka suurimaid optimiste. Need andmed on ühtlasi pari-

maks tõenduseks, et välismaa kultuurriikides on elukindlustus leidnud väga suurt poolehoidu laiemates rahvahulkades. Sealjuures on eriti tähelepanev, et paljudes välisriikides elukindlustuspreemiate kogusumma tunduvalt ületab üksikute teiste kindlustusalade, muu seas ka tulekindlustuse preemiate kogusummat, nagu see nähtub vastavast võrdlustabelist. Seepärast on ka elukindlustus paljudes välisriikides tähtsaim kindlustusala. Järgnevais kokkuvõttes palume eriti jälgida ka meie lähemate naaberriikide, eriti Soome elukindlustusala arengut.

Vaatleme kõigepealt jõusolevate elukindlustuspoliiside arvu üksikutest riikides. Selle kohta annab meile ülevaate järgmine tabel:

Tabel 1. Jõusolevate poliiside arv 1932. a lõpuks.

R i i k	Jõus olevate poliiside arv 31. XII 1932	R i i k	Jõus olevate poliiside arv 31. XII 1932
1. Ameerika Ühendr.	101 905 000	7. Tšehhoslovakia .	1 668 000
2. Inglismaa	85 226 000	8. Soome	1 281 000
3. Saksamaa	16 719 000	9. Taani	1 176 000
4. Prantsusmaa	11 724 000	10. Austria	909 000
5. Hollandi	10 031 000	11. Ungari	351 000
6. Rootsi	2 455 000	12. Eesti	21 000

Seltsi vanemaid välistegelasi.

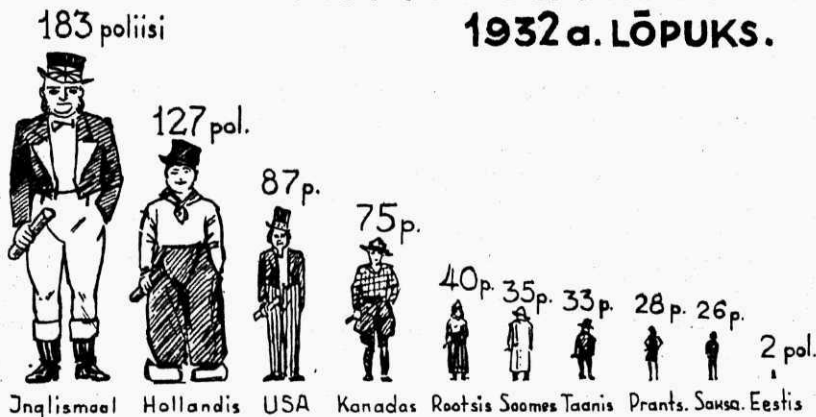
Kokkuvõttest nähtub, et jõusolevate elukindlustuspoliiside arvu suhtes on esikohal Ameerika Ühendriigid, ent palju maha ei jää ka Inglismaa. Ülaltähendatud kokkuvõttes ei ole võetud arvesse vastavate riikide elanikkude arvu. Seepärast saame veel huvitavama ülevaate, kui võrdleme jõusolevate poliiside arvu vastavate riikide elanikkude arvuga ja vaatame, kui palju tuleb näiteks üksikutes riikides iga 100 elaniku kohta jõusolevaid elukindlustusepoliise. Siin annab meile ülevaate tabel 2, milles poliiside arv iga 100 elaniku kohta on kujutatud vastava pikkusega elanikuna. Sellest tabelist selgub üllatav pilt. Inglismaal ja Hollandis ületab jõusolevate poliiside arv elanikkude arvu! Sest iga 100 elaniku kohta tuleb Inglismaal 183 poliisi, Hollandis 127 poliisi.

J. Volt
oma maja õues. Kangeim mees sõnas ja teos.

Jõusolevate poliiside arv

IGA 100 ELANIKU KOHTA
1932 a. LÕPUKS.

Tabel 2.

Tähendab kui veel võtta arvesse alaealisi lapsi, siis omab iga täisealine Inglismaa elanik keskmiselt 3 elukindlustuspoliisi, Hollandi elanik kuni 2 poliisi. Sellest selgub, kuivõrd on neis riikes levinud elukindlustus! Kokkuvõttes väärrib suurt tähelepanu ka Soome, kus iga 100 elaniku kohta tuleb 35 poliisi, seega on kindlustatud umbes $\frac{1}{3}$ Soome

rahvast. Suhtelise poliiside arvuga on Soome isegi ees Prantsusmaast, Saksamaast ja Taanist. Kokkuvõttes selgub ka, et meil Eestis (2 poliisi iga 100 elaniku kohta) on elukindlustuse alal väga avar tööväli.

Järgnevas võrdleme elukindlustuse ja tulekindlustuse preemiasaakide kogusummasid üksikutes riikides. Ülevaate annab meile

Tabel 3: 1932. a. elukindlustuse ja tulekindlustuse brutto preemiate võrdlustabel üksikutes riikides.

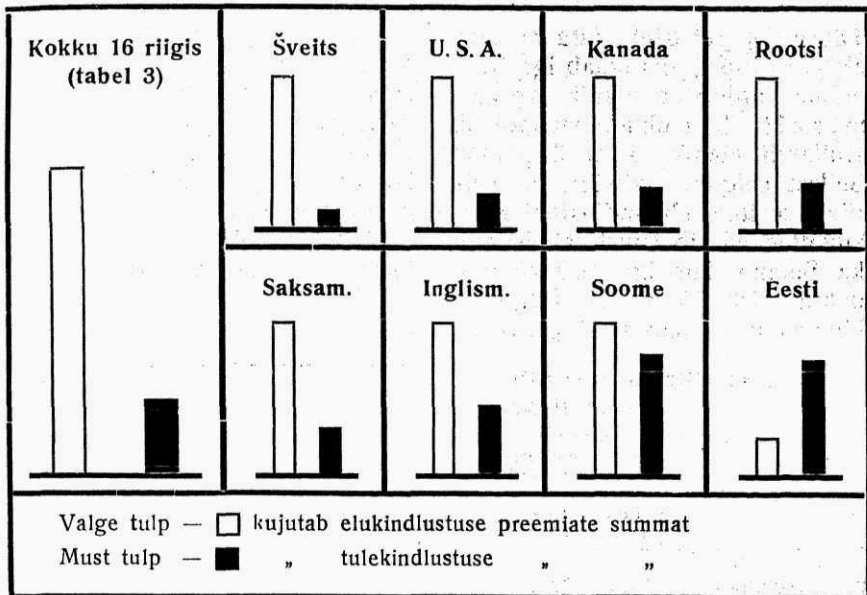
R i i k	1932. a. bruttopreemiad (miljon. Eesti kr.)			R i i k	1932. a. bruttopreemiad (miljon. Eesti kr.)		
	Elu- kindl.	Tule- kindl.	Tulek. pr. % elu pr.		Elu- kindl.	Tule- kindl.	Tulek. pr. % eluk. pr.
1. Ühendriigid . . .	13106	2282	17,4	9. Belgia . . .	168	185	114,2
2. Inglismaa . . .	2096	952	45,4	10. Austria . . .	77	35	45,5
3. Saksamaa . . .	1195	382	32,0	11. Taani . . .	63	31	49,2
4. Kanada . . .	820	180	22,0	12. Norra . . .	50	19	38,0
5. Prantsusmaa . . .	534	395	74,0	13. Soome . . .	21	16	76,2
6. Šveits . . .	262	28	10,7	14. Ungari . . .	20	22	110,0
7. Itaalia . . .	215	94	43,7	15. Läti . . .	1,5	6,5	433,3
8. Rootsi . . .	173	51	29,5	16. Eesti . . .	1,2	3,4	283,3
				Kokku 16 riigis :	18802,7	4681,9	24,9

Parema ülevaate saamiseks kujutame veel tabelis 4. piltlikult elukindlustuse ja tulekindlustuse preemiasaakide suhtelist vahet ühesikutes riikides.

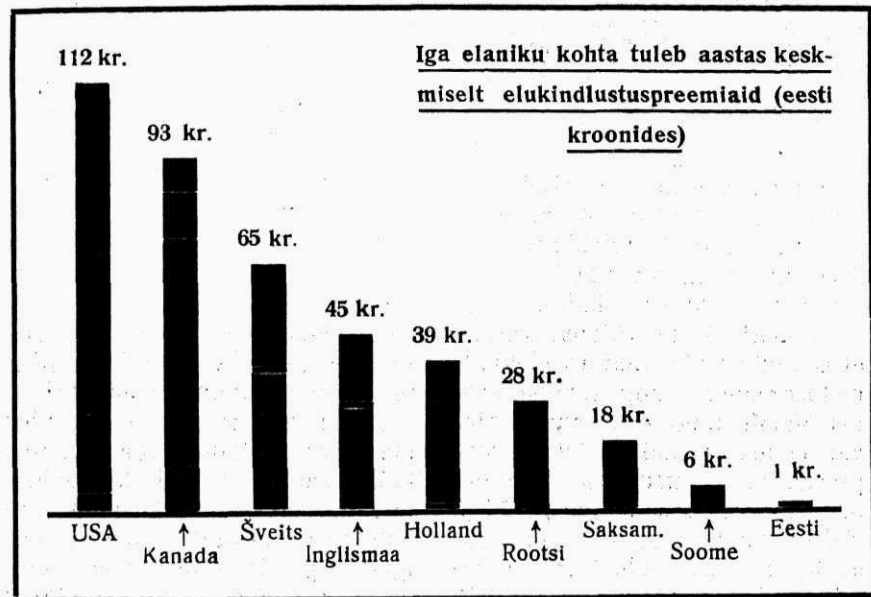
Toodud kokkuvõttest selgub, et enamikus välisriikides elukindlustuspreemiate kogusumma aastas ületab tunduvalt samas ajavahemikus saadud tulekindlustuse preemiate kogusumma (erandid on tabelis Belgia, Ungari, Läti ja Eesti). Kokku nim. 16 riigis moodustasid tulekindlustuse preemiad ainult 24,9%, s. o. $\frac{1}{4}$ elukindlustuspreemiate kogusummast. Võrdluseks võiksime

veel tähendada, et kui nim. 16 riigi elukindlustuspreemiate kogusumma aastas kr. 18 802,7 miljonit eesti krooni, laoksime meie kroonistes metallrahades ritta, siis saaksime krooniste rahaderea, mis ulatuks ekvaatorit mööda 11 korda ümber maakera!

Edasi vaatame, kui palju tuleb üksikutes riikides iga elaniku kohta aastas keskmiselt elukindlustuspreemiaid. Selle kohta annab meile ülevaate tabel 5, kus igale riigi elanikule langev elukindlustussumma on kujutatud vastava suurusega rahatulbana. Tabelist näeme, et kõige enam

Tabel 4.

Tabel 5.

Välistegelaste kursus Rakveres

maksab aastas eluk.-preemiaid ameeriklane, nimelt 112 krooni aastas, järgnevad Kanada, Šveits, Inglismaa jne.

Keskmine kindlustussumma iga elaniku kohta (eesti kroonidesse ümberarvatult) on Ameerika Ühendriikides 3198 kr., Inglismaal 1167 kr., Hollandis 1114 kr., Šveitsis 1081 kr., Rootsis 680 kr., Norras 529 kr., Saksamaal 360 kr., Soomes 207 kr. ja Eestis 25 krooni.

Lõpuks tuleks veel nimetada elukindlustuse tähtsust rahvamajanduse seisukohalt, kuna elukindlustusseltside preemiatagavaradesse on kogunud hiigla kapitalid, millised seltsid omakorda on rakendanud rahvamajanduses loovale tööle. Näiteks oli Ühendriikides 1932. a. lõpuks elukindlustuse preemiatagavarade kogusumma 66,7 miljardit meie krooni. Et saada ettekujutust sellest „astronoomilisest arvust“, võiksime tähendada, et näiteks ainult 1% aastas protsenttulu sellelt summalt annab 667 miljonit

krooni, millise summaga saaks katta meie riigi 9 aasta eelarve-summad.

Kõigest eeltoodust selgub, kui võrd hinnatav on välismaa kultuurriikes elukindlustus omaste hooldamise ja tuleviku tarvidusteks kapitali kogumise vahendina. Elukindlustus on seal sedavõrd levinud, et ühegi teise kindlustusala aastane preemiatasaak paljudes riikides ei ulatu kaugeltki elukindlustusala preemiasaagi tasemele.

Väga huvitavaks osutuvad suhtelised võrdlusandmed tabelleist 2 ja 5 ja neis eriti andmed, mis käivad meie lähema naabri Soome kohta. Neid andmeid võrreldes meie omadega näeme, et meil elukindlustusalal seisab ees väga avar tööväli, tuleb ainult seda hoolega harida. Töömeesteks sel tööväljal on meie välistegelased ja loodame, et meie välistegelaste pere hanketööl edukalt kasustab käesolevas kirjutises toodud ülevaatlikke andmeid.

Mõnda töötaktikast.

Jälgides välistöömehi kindlustusalal võib tähele panna peamiselt kahte tüüpi: ühed, kes liiguvad suure müra ja raginaga üle oma tegevuspiirkonna, lubades maatasta teha kõiki võistlejaid seltse ning jagades ohtralt ja kontrollimatult lubadusi paremale ja vasakule; teised aga tegelevad pea tähelepanematult, käitudes vaikselt ja soliidselt ning tehes oma töö väliselt märkamatuks.

Esimene tüüp toob harva häid kindlustusi. Kui just alati valitud kindlustusobjekti halb ei ole, esinevad siiski tariifi ja tingimuste rikkumised, mis toovad kaasa sekeldusi. Kisa, kära ja ähvardused võistlejate aadressil viib selliseid tegelasi tarbetult vastuollu kõigi teistega ning sellest tekivate konfliktide lahendamine nõuab omajagu kasutatud energiat. Mis aga veel pahem, sellised tegelased ei hooli sageli ka oma seltsi teistest kaastöölitest ning võistlevad nendegagi, võttes üle oma seltsi tegelaste kindlustusi, tehes viimaseid kindlustusevõtjate ees maha. See viimane nähe on muidugi täiesti väljakannatamatu ning karistatav päeva pealt vallandamisega.

Üldse ei saa lugeda soliidiiks kallaletungimisi teiste seltside, veel vähem aga oma seltsi tegelastele. Meie kindlustustegelaste sihiks on ikkagi ülesehitamine, mitte lõhkumine. Meie ei lõhu teisi seltse, vaid ehitame üles oma ettevõ-

t e t. Kui meie ülesehitav töö leiab rahvas laialdast poolehoidu ning seetõttu mõni teine selts peaks kannatama, siis on see raudne eluseadus, mille vastu pole midagi parata. Hakata aga praalima ning ähvardama teisi kaduga, see on ikkagi teguviis, mis ei kõlba tõsisele kindlustusmehele. Ning võistlusvõttes ise? Kas see viib asja edasi, kui üksikute seltside tegelased võistlevad omavahel sellega, kes oskab teha rohkem rumalusi. Võistlus sellele, kes räägib rohkem ebatõtt, rikub rohkem tariife ja kokkuleppeid — ei ole põrmugi huvitav ega tööle virgutav. Võistlus peab olema ning on asjale kasuks, kuid ainult siis, kui võistleme osavusega, oskusega, püüdlikkusega, vastupidavusega jne. Suhtume lugupidavalt teiste ja oma seltsi tegelastesse ning tunnustame head tööd, ükskõik kes selle sooritas. Oleme kõik töömehed ühisel tööväljal, kel palju ühiseid huvisid. Ärme oleme kurjad ega kadedad neile, kes oskavad oma tööd paremini teha, vaid võtkem neist eeskuju ning püüdkem neist veel paremini teha.

Üldse vähem energiakulu tarbetuteks sõnalahinguteks, väljakutseteks võistlejaile, ähvardusteks teisi maapealt kaotada ning rohkem vaikset ülesehitavat tööd. Võistlus olgu edasiviivaks ja tööleõhutavaks, mitte aga mahakiskuvaks ja allaviivaks teguriks.

Reisumuljeid Lääne-Euroopast.

Aug. Pähkal.

I

Alustades reisu Noorte Meeste Kristliku Ühingu omnibusel Tallinnast 30. mai varahommikul, seadsin reisu sihiks tutvuda Lääne-Euroopa elukindlustuse arenguga.

Tervikulise pildi saamiseks kasustasin omnibuse peatust juba Läti-Eesti piiril, kus tegin juttu kindlustusest kohapealsete elanikkudega, kes huviga meie suurt ning moodset sõidukit silmitsesid. — Elukindlustusest ütlevad nad endid vähe teadvat, kuna neid juba aastaid pole selles mõttes külastatud, isegi hoonete kindlustuse tähtpäevad on lastud rahulikult mööduda.

Veel jõuan usutleda enne Riiga jõudmist paari lätlast Ruhjas ja Vönnus, kes samuti elukindlustuse alast vähe kuulnud.

Hilja õhtul Riiga jõudes piirdume Läti sõjaväe kalmistu vaatlemisega, kus kahtlemata maetud ka mitmed Eesti sõdurid, nagu seda tõendab meie lätlastest juht.

Suur avar kalmistu ületab oma ilu ja suursugususega paljusid teisi sellelaadilisi. Hiiglamonumentid kalmistu väravas, avar vaade graniitkiviterrassilt, hästihoollitsetud hekid ja teed annavad langenud kangelaste puhkepaigale pühaliku ilme.

Elu tundub aga Lätis palju kallimana. Piimaliiter maksab 18, pudel õlut 50 sentiimi.

Hommikul alustame sõitu Berliini suunas. Läbistame Leedumaa, kus midagi head silma ei

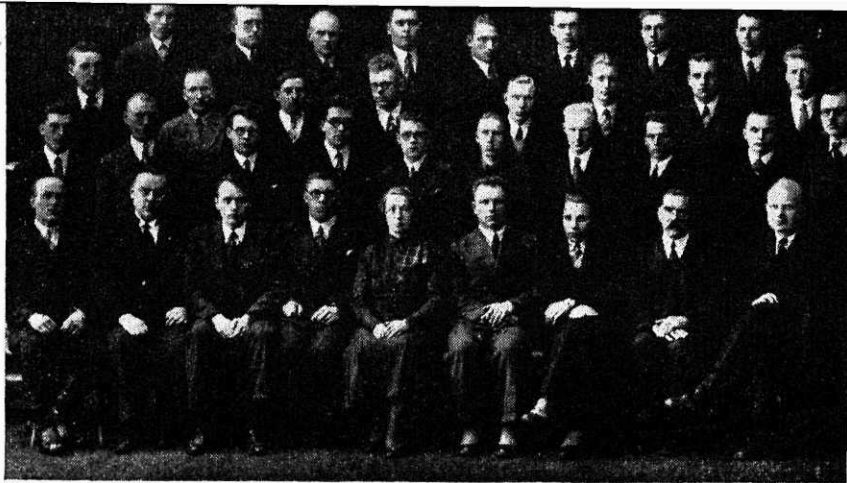
hakka. Kõikjal võib näha puudust ja viletsust. Hooned lagunenud, vanad, õlgkatustega. Elanikud rõivastatud alla keskpärast ning mustalt.

Peatume Janikas ja Schauleni linnakestes. Ühekordses puumajas leian kohapealse kindlustuseltsi, kes tegeleb ainult tulekindlustusega.

Toiduained Leedus veel kallimad kui Lätis. Turg, kust parajasti läbi sõidame, ei jäta kuigi head muljet, tuletab pigemini meelde Vene väikelinna turgu oma korrapäratuse ja räpasuse poolest. Põllupinnas selle vastu on aga Leedus tunduvalt parem kui meil. Suur magistraaltee on hästi korras, siin-seal on näha töölistesalku tegevuses teeparandusega.

Keskpäeva paiku jõuame Saksa piirile. Ümbrus ja elanikkond muutuvad järsult. Tilsitis, Leedu-Saksa piirilinnas, suuruselt nagu Tartu, paistab hästi kujukalt silma tänapäeva Saksa omapära.

Äriakendel välja pandud Hitleri pildid, paljudes eri poosides. Igal tänaval rida kauplusi, kes ainult müütavad pruune särke, haakriste ning teisi vormitunnuseid. Linnas liiguvad lõök- ja tööriühmade kolonnid, laul, hüüded „Heil Hitler“ on kuulda igal sammul. Tervitust „Heil Hitler“ käe ülestõstmisega tarvitavad eranditult kõik vormikandjad, kes moodustavad suurema osa meesperest. Väikelinna tänaval tabab

Välistegelaste kursus Viljandis.

silm mõne üksiku erarietes meesisiku, kellel siiski niipalju ühist Hitleriga, et omas soengus Hitleri järele aimab. Üldse on suurem osa mehi Hitleri populaarsust tunnistanud sellega, et endi juuksed ümber pea on lasknud lõigata; soengu vasakule poole kammida ning nina alla väikesed vurrud kasvatatud.

Ida-Preisi pealinna Königsbergi jõuame õhtuks. Kõikide huvi köidab siin vägev orduloss 13. sajandist, kust esimesed raudrüütlid piiskop Albert I juhatusel Baltimaad tulid vallutama. Loss on nüüd muuseumiks muudetud ja Preisi kuningate residentsina on siin palju vaatamisväärsust. Erilist huvi pakub võimsa lossi kuulus vangikoda, mis nüüd ümber muudetud veinikeldriks „Blutgericht“, kus sajad suured veinivaadid haruldaste puunikerdistega on kõikidele külastajatele imetlusobjektiks. Königsbergi ülikoolis töötas omal ajal kuulsam filosoof E. Kant, kelle auks on ka linna püstitatud ausammas.

Õöbime vanas hansalinnas Eibingis, mis ehitustelt väga sarnane Tallinnaga. Märkimisväärt on suur puhtus ja mugavus hotellides. „Hospitsis“, mis mõeldud enam kehvematele reisijatele, maksab ilus tuba 2 krooni, sealjuures on toas telefon ning voodikott, padjad ja tekk pehmetest udusulgedest.

Siinseid kindlustustegelasi koheldakse elanikkude poolt kui ametnikke igas teiseski ametis. Tema elukohta teavad ümbruskonna elanikud ja tema tegevus on igale endastmõistetav. Kindlustustegelane ise, keda minul korda läks külastada, on juba aastates härra, pikemat aega töötanud oma seltsi juures.

Danzigi vabalinnas kasustan jällegi juhust, et juttu ajada siinsete piiri tolliametnikkudega. Selgub, et 7 ametnikust, kellega jõuan kõnelda, kõik juba mitmendat aastat kindlustatud, kusjuures ükski neist pole olnud esindaja.

Tollimaja ees lookleb pikk

Juubilare seltsi peakontoris

Eelmise ajakirja numbri ilmumisest saadik möödus seltsi teenistuses olemisest 10 a. järgmistel peakontori ametnikel, keda käesolevaga õnnitleme

E. Massakas
tule jaoskonnas

V. Pöder
arhiivi juhataja

naisterida, igal käeotsas turukorv toiduainetega. Et Danzigi turul toiduained odavamad, siis vaatamata tüütavale tollikontrollile, kasustavad seda paljud, et teostada kokkuhoidu majapidamises.

Danzigile järgneb 100 kilomeetri pikkune Poola koridor. Ka siin jätab ümbrus ilu ja korra suhtes palju soovida. Jõudes Poola koridorist jällegi Saksa- maale, paistab sadade kilomeetrite viisi, nii kaugele kui ulatub silm, haljendavaid viljavälju, hästi haritud aedu, ning kiirelt vahelduvaid losse, külasid, linnu, linnakesi ning käitisi.

Kolmepäevase sõidu järel jõuame hilja öösi Berliini. Eriti kütkestav on Berliin öösel. 900 ruutkilomeetrilisel maa-alal 4,5 miljoni elanikuga maailmalinn upub sõna tõsisel mõttes lõpmatusse tuledemerre. Linna jõudes paistab juba kaugele ühe Euroopa

suurima kindlustusseltsi „Allianz ja Stuttgarter“ värviline valgusreklaam, mis enda alla võtab suure, 7-kordse kivimaja esikülje.

Päeval südalinnas liikudes märkan, et möödunud 8 aasta jooksul, mil viimati Berliinis olin, ei ole siin sündinud suuri muudatusi, selle arvel aga kerkivad äärelinnades uued linnaosad ning terved moodsad omaette linnakesed. Eriti suurejooneliselt tahavad sakslased ehitada Berliini uut staadioni, kus eeloleval aastal peetakse maailma olümpiaad. Staadion ja selle ümbrus moodustavad endast terve linna, kus elamud ette nähtud eraldi iga rahvuse sportlastele.

Berliin, suuruselt maailma kolmas linn, vajab tutvumiseks vähemalt nädalaid, ning selleks, et linnast ülevaadet anda, ei piisa käesolevatest lehekülgedest.

Jättes linnavaatlemise, siirdun

Seltsi vanemaid välistegelasi

J. King

Üle 20 a. seltsis tegev ning üks Pärnu osak. asutajaid.

J. Tomberg

Agar äri- ja seltskonnategelane. Seltsis üle 15 a. töötanud.

M. Tilk

Pühitses hiljuti 10 a. tegevuse juubelit ja 50 a. sünnipäeva.

kindlustusseltsi, kus suure külaliskusega „Allianz ja Stuttgarter'i“ ametnikud minule oma seltsi tegevuse kohta seletusi annavad. Oma suuruselt on seltsi tegevus nii laialdane, et juba kõikide jaoskondade läbikäimiseks terve päev ära kulub. Iseloomustav välistegelaste elus, võrreldes meie omaga, on see, et siinsed tegelased nagu rohkem püsivust omaksid. Hanketöö ei kannata mitte nii suurel määral juhuslike välistöötajate all. Uuspro-

duktsioon aasta läbi on igal ühel enamvähem ühtlane, ning tegelased, kes hanketöö kord ära õppinud, ei siirdu juba esimeste ebaõnnestuste puhul teistele aladele, vaid otsivad vigu endast, püüdes neid parandada. Nii kõneldes mitmete välismeestega selgus, et kõik juba pikemat aega seltsi juures töötavad, ega hellita üldse lootusi, et mõnes teises seltsis või mõnel teisel alal teenimise võimalused oleksid paremad.

Kindlustusväärtus.

Töötades varakindlustuse (näit. tule, murdvarguse jne.) alal, seisab iga esindaja ilmtingimata väga sageli küsimuse ees, kui suures summas on võimalik üht või teist varandust kindlustusele võtta. Sõna „väärtus“ ei ole kaugeleki nii täppis mõiste, et seda võiks igal pool ilma vähemagi

kaalumisetä kasustada. Igal ajal võib olla mitu väärtust, näit. hoonel ehitus- ja müügiväärtus, kaupadel sisseostu- ja väljamüügihind jne. Millist väärtust neist loeme kindlustusväärtuseks, s. o. väärtuseks, mis on aluseks kindlustussumma ja kahjutasu määramisel? Kuna kindlustuse sihiks

Seltsi vanemaid välistegelasi

A. Teder

Tegev paljudes ühisteg. asutistes ja omavalitsuses. Seltsi tegevuses pühitses hiljuti 10 a. juubelit.

R. Abel

Äri- ja seltskonnategelane. Tuntuim kaastöeline Võrumaal.

F. Pertšatkin

Tegeleb kindlustusalal 1904. aastast. 27. IV 35 möödus 15 a. seltsi teenistuses olemisest.

ei ole kasu võimaldamine, vaid ainult tekkinud kahju kätmine, tuleb kindlustuse juures üldise reeglina võtta väärtuseks niisugune summa, milline võimaldab hukkunud asja endises seisukorras asendada. Üksikute varanduse liikide väärtuse määramisel tuleks silmas pidada järgmist: hoonete kindlustamisel on kindlustusväärtuseks ehitushind, maha arvatud vananemine. Selle juures tuleb ehitushinnaks arvata odavam kohapealne ehitushind. See asjaolu, et keegi on kunagi kallimal ajal ehituse eest rohkem maksnud, või on tal oskamatus või mõne teise asjaolu tõttu ehitamine kohapealsetest hindadest kallimaks läinud, kindlustusväärtuse määramisel arvesse ei saa tulla, kuna antud momendil on tal võimalus kahju korral keskmise turuhinnaga hukkunud va-

randust asendada. Vananemise protsent tuleb seetõttu maha arvata, et muidu saaks vananenud hoone omanik kahju korral saada kindlustussummaga ilma omalt poolt juurde maksmata vana hoone asemele uue, s. o. saaks kasu, mida kindlustus võimaldada ei või. Neil juhtumitel, kus ehitusväärtus tunduvalt suurem on hoone müügi väärtusest, näit. ebaõnnestunult ehitatud suurusega hooned, mis seisavad kasutamata või poolikult kasutatult, on subjektiivse riisiko vältimiseks soovitat võtta kindlustusväärtuseks ehitusväärtuse asemel turu (ehk müügi) väärtus (muidugi juhul, kui objekt üldse kindlustuseks vastuvõetav on).

V a l l a s v a r a, masinate jne. juures on kindlustusväärtuseks asjade soetamisväärtus, s. o. väärtus, mille eest koha peal an-

Seltsi vanemaid välistegelasi

E. Ermann

Seltsi kauaaegseim
kaastööline naisperest.

H. Visnapuu

Energilisem kaastöö-
line lõunarajalt.

J. Muru

Pühitses hiljuti 10 a.
tegevuse juubelit ja
hõbepulmi.

tud ajal kõige odavamate hinda-
de järgi samasuguseid asju saab
asemele muretseda, maha arvates
uue asja hinnast vastav vanane-
mine.

K a u p a d e juures on kindlus-
tusväärtuseks sisseostu, mitte aga
väljamüügi hinnad, kuna viima-
sed sisaldavad kasulisandi. Sisse-

ostu hinnaks arvatakse päevahind
ning juhul, kui varemalt soorita-
tud sisseost on toimunud kõrge-
ma hinnaga, ei saa seda arvesse
võtta, vaid kindlustusväärtuseks
arvatakse madalam päevahind,
kuna selle eest on võimalik uusi
samasuguseid kaupasad asemele
osta.

Elukindlustusala ajaloost.

Elukindlustusala ajalugu jälgi-
des selgub meile, kuivõrd vana
on elukindlustust kande mõte —
anda kadunu omastele surma kor-
ral toetust, olgu see ka ainult väi-
kesesummalise matuseraha kujul,
või hoolitseda ka enda vanadus-
päevade eest vastava elurendi-
kindlustuse läbi. Ajaloo jälgimi-
ne näitab meile ka selgesti inim-
soo järjekindlaid otsinguid, et lei-
da järjest paremaid vahendeid,
kuidas vastava ühiskonna nn.
kindlustatute ringkonna kaudu
toetada samasse ringkonda kuu-
luid üsikuid ühiskonnaliik-

meid. Ja neist otsinguist on aas-
tasadade vältel välja kasvanud
tänapäeva moodne elukindlustus.

Elukindlustusala juured ulatu-
vad kaugesse minevikku. Elu-
kindlustusühingute esiisaks võime
lugeda vanaaegseid Rooma matu-
sekassasid, millised asutati juba
Rooma keisrite ajal vaesemate
rahvakihtide jaoks. Need matu-
sekassad maksid oma liikmetele
surma puhul matuseraha. On hu-
vitav jälgida ühe säärase, aastal
133 peale Kr. asutatud matuse-
kassa põhikirja. Selles põhikirjas
öeldakse järgmist: „Ühingusse

sisseastumise maks on 100 sesterziat (sesterzia on vana Rooma raha ja 100 sesterziat vastaks praegu umbes meie 30 kroonile), samuti tuleb sisseastumisel tuua üks savinõu täis head veini! Iga kuu tuleb tasuda 5 assi (umbes 40 meie senti). Matuseraha suurus on 300 sesterziat, kuid sellest arvatakse maha 50 sesterziat, mis jaotatakse tuleriida juures matuselistele.“ Seega oli põhikirjas kaunis täpsalt ette nähtud kogu asjaajamise kord!

Nende ühingute kõrval töötasid Rooma keisrite ajal veel kutselade viisi organiseeritud matusekassad, kus makseti liikmete le surma puhul matuseraha. Ka elurendi (isiku elusoleku korral makstava iga-aastase rendi) kindlustus ei olnud vanadel roomlastel tundmatu. Et teostada vastavaid kalkulatsioone elurendi kindlustuseks vajalikkude sissemaksude kohta, selleks oli isegi rooma õigusteadlase Ulpiani (elas II sajandil peale Kr.) poolt tehtud arvestusi rendisaajate eeloleva eluea kestuse suhtes. Näiteks, kuni 20. eluaastani hinnati eelolevat eluiga veel 30 aastaga (tänapäeva rahvasuremuse tabelite järgi on 20 eluaastase eelolev eluiga umbes 45 kuni 48 aastat).

Keskajal täitsid laialt tuntud gildid algelisel kujul neid ülesandeid, mida täidab tänapäeval elukindlustus. Nimelt gildid andsid oma liikmeile toetust vanaduspäevil, haiguse korral ning surma puhul. Keskajast leiame meie veel järgmise huvitava ettepaneku, mis on tehtud 1550. a. paiku Hamburgi linnale ühe tolleaegse pürgermeisteri poolt. Selle ettepaneku

kohaselt pidid iga vastsündinud lapse vanemad või ristivanemad maksma linnakassasse ühe taalri; niipea kui laps saab täisealiseks ja on seaduslikult abiellunud, makstakse temale ühe taalri asemel välja 3 taalrit või kolm korda nii palju, kui palju oli sisse makstud. Meie näeme siit, kuidas juba tol ajal tekkis vajadus laste tuleviku kindlustamiseks ning otsiti vahendeid, kuidas seda teostada. Sama laadi kapitali kogumisviise lastele teostati tol ajal ka Itaalias. Edasi olid XVI sajandil väga palju poolehoidu leidnud nn. elurendi-kindlustused, eriti Hollandis.

Aasta 1700 piires asutati Inglismaal mitu pensionikassat pensionide maksmiseks leskedele. 1706. a. asutati Inglismaal esimene ühistegelikul alusel töötav kindlustusselts „Amicable“, millele aastail 1714 ja 1721 järgnes veel kolme Inglise kindlustusseltsi asutamine. Tol ajal alustati ka esimesi uurimusi rahva suremuse kohta, et leida aluseid suremusbeli koostamiseks, mille põhjal arvutatakse kindlustuse preemiaid. Eesnimetatud Inglise kindlustusseltsid ei kasutanud aga veel tolleaegseid suremusuurimusi. Seetõttu arvestati tol ajal kõikide algvanuste puhul võrdseid preemiaid ja 45. eluaasta ületanud isikuid üldse ei kindlustatud.

Esimene moodne, s. o. teaduslikele tehnilistele alustele tuginev kindlustusselts oli „Equitable Society“, asutatud 1762. a. Londonis. Selle seltsi asutamiseprojekti koostaja oli inglane James Dodson. On huvitav, et selle seltsi asutamiseks andis Dodsonile tõu-

ke järgmine juhtum: Dodson oli ise üle 45 aasta vana ja seetõttu lükati tagasi tema elukindlustusettepanek eelnimetatud kindlustuseltsi „Amicable“ poolt, kus kindlustati ainult alla 45 eluaasta vanuseid isikuid. Seepärast valmis temal projekt asutada kindlustuselts, kus teaduslikul alusel arvutatakse preemiad, mis on erinevad üksikutele algvanustele ja kus seetõttu oleks võimalik õigluse preemia eest kindlustada ka üle 45 a. vanuseid isikuid. Saatus tahtis aga, et Dodson siiski suri enne seda, kui tema projekti järgi asutatud selts „Equitable Society“ sai alustada töötamist. Selle seltsi asutamine andis suure tõuke Inglismaa elukindlustusala arengule. Näiteks juba 1830. a. töötasid Inglismaal juba 35 elukindlustuseltsi, Saksamaal samal aastal aga ainult 2 kindlustuseltsi.

Inglise elukindlustusala soodus areng andis hoogu elukindlustuse arengule ka Euroopa kontinendil. Esimene kontinentaalne kindlustuselts asutati Prantsusmaal 1787. a. Hollandis asutati esimene kindlustuselts 1807. a., Itaalias — 1826. a., Saksamaal — 1827. a. Gothas ja 1828. a. Lübekis, Norras — 1847. a. ja Rootsi vanim elukindlustuselts „Skandia“ on asutatud 1855. a. Meie näeme siit, et vanematel Euroopa kontinendi elukindlustuseltsidel on juba möödunud 100-aastane juubel.

Meie naaberriigis Soomes on esimene elukindlustuselts „Kaleva“ asutatud 1874. a. ja Soomes praegu suurim elukindlustuselts „Suomi“ pühitses 1930. aastal oma 40-aastast juubelit.

Meil Eestis alustasid kindlustuseltsid elukindlustuse alal tegevust meie riigi iseseisvuse aja algaastail. Kindlustuselts „Eesti“ andis välja esimese elukindlustuspoliisi 4. augustil 1922. aastal.

Seni vaatlesime elukindlustusala arengut Euroopas. Eriti huvitav on aga jälgida elukindlustuse arengut Ameerika Ühendriikes, kus aastal 1830 alustasid esimesed elukindlustuseltsid tegevust. Ei üheski teises riigis, ka mitte Inglismaal, ei ole elukindlustusala paisunud nii suureks ega ole kindlustatud nii kõrgeid kindlustussummasid, nagu seal „piiramata võimaluste maal“. 1932. a. oli USA-s jõusolevaid elukindlustuspoliise ümmarguselt 102 miljonit, kindlustussummade kogusummaga 100 miljardit dollarit (= 375 miljardit eesti krooni). Ameerika elukindlustusala kiiret arengut tõendab veel see, et esimese 80 tegevusaasta jooksul sõlmiti elukindlustusi sama palju nagu järgneva 9 tegevusaasta vältel (s. o. kummaski ajavahe- mikus on sõlmitud pool eesnimetatud portfelist, s. o. 50 miljardit dollarit)! Maailma suurimaks rahaasutiseks ei ole mitte mõni pank, vaid Ameerika kindlustuselts „Metropolitan Life ins. C-o“. Nim. kindlustuselts 1930. a. keskmiselt likvideeris päevas 2144 kahju ja andis päevas välja 19 639 uut poliisi kindlustussummade kogusummaga 40,9 milj. meie krooni (kõikide meie eesti kindlustuseltside portfelli on praegu ümmarguselt 30 miljonit krooni).

Lõpuks tuleks veel tähendada, et elukindlustus on see kindlustusala, mille kohta kogu kindlus-

tusajanduses on ilmunud pea kõigis kultuurkeeltes kõige rohkem kirjandust. Näiteks ei ole isegi võimalik anda ligikaudu täielikku loetelu kirjanduse kohta, mis on ilmunud elukindlustuse ala kohta saksa keeles. Inglisekeelse elukindlustusalaline kirjandus on aga veel ulatuslikum.

Ajaloo jälgimine näitas meile, et elukindlustus ei ole mitte tänapäeva leiutus, vaid tema alged ulatuvad tagasi juba 2. sajandisse peale Kr.

Et elukindlustus on tänapäeval

maailmas väga levinud, siis tõendab see kõige paremini, et elukindlustuse järgi on inimkonnal suurim vajadus. Üks tuntud välismaa kindlustustegelane on isegi väljendanud järgmist: „Puu-duks tänapäeval elukindlustus, siis peaks selle inimkond just nüüd leiuama.“

Teadku seepärast iga elukindlustustegelane, et tema arendab kindlustusala, mille arendamiseks on inimkond teinud tööd juba aastasadu ja teeb seda ka edaspidi võib-olla aastatuhandeid...

Viskeid hoiukarbist.

Septembrikuus l. a. kindlustasin Abja vallas, T. talus talupidaja P. K. 3-kuise tütre Linda kr. 1000.—, kestusega 25 aastat, ja andsin kogumiseks välja hoiukarbi.

Nn. vaimulik nimepanemine teostati alles möödunud kuus.

Ristseil oli nähtaval kohal meie nägus hoiukarp, mille huvi paelus peolisi. Ristiisa A. tegi kõigepealt sissejuhatuse, lastes hoiukarpi 2 kr., millist eeskuju järgisid kõik pidulised ning hoiukarp käis käest kätte, kuhu igaüks laskis meeleldi oma osa. Huvitav on siinkohal mainida, et pärast karp järele vaadates selgus, et sinna oli juba rohkem raha sisse lastud kui seda aastamaksuks tegelikult tarvis läheb. Nii on tema aastapremia kr. 24,85, kuna aga hoiukarbis olev raha ületas aastamaksu üle 6 kr.

Loomulik, kui ei oleks olnud

hoiukarpi, siis ka sellise summa-kese kokkupanemine tütre kasuks teisel viisil ei oleks mitte teostunud.

Pidulistel, kes asetasiid hoiukarpi 1—2 kr., oli selline väljaminek märkamatu, küll aga teostati ilus algatus ristitava kasuks ja hüveks. Nii võib sellest välja kujuneda omapärane traditsioon, sest edaspidistel sünnipäevapidustustel, kuhu tulevad jällegi kokku ristiemad-isad ja lähemad omaksed, ei unustata muidugi ka hoiukarpi.

Kolleegid! Kui teie rajoonis mõni abielupaar rikastub tütre või poja võrra, viige kohe hoiukarp sinna, kus ta õige koht! Küll näete, et kindlustuse sõlmimine osutub kergeks, kui olete hoiukarbi viinud õigel ajal.

Kasustage mainitud juhust lastekindlustuste hanketöö!

Herman Iisak.

Ilmub 6 korda aastas ja saadetakse tasuta kõigile seltsi tegelastele.

Toimetis: Tartus, Suurturg 8.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.